

Delaktighetslabb

Januari 2024, Stockholms Stadsmission

Illustration av Nakima A Schreiber

**STOCKHOLMS
STADSMISSION**

förnyelselabbet

Inledning

Varför ett labb om delaktighet?

Stockholms stadsmission arbetar för en mänskligare stad för alla. Värdegrunden beskriver vikten av människosyn och aktivt engagerande. Man poängterar i sin värdegrund värdet av att utmana, komplettera och engagera. Det är här som enheten Social mobilisering kommer in. De arbetar för att skapa förutsättningar för människor att driva sina egna förändringsfrågor för att förändra något i samhället.

I detta labb som vi kallade delaktighetslabbet ville vi utforska vad begreppet delaktighet innebär för deltagare i verksamheter hos Stockholms stadsmission såväl som hos medarbetare. Förnyelselabbet var med och bistod att tänka kring upplägg, process och förhållningssätt.

Illustration av Nakima A Schreiber

Vad är delaktighet för dig?

Vad tänker du på när du ser ordet delaktighet?

- som individ
- som del av en grupp
- som del av ett samhälle

IDAG 13:30-16:30

- Gemensam in-check
- Forma grupper
- Uppvärmning
- Historier om delaktighet
- Kompass
- Fika

Process

Hur skapar vi en plats och process för delaktighet

En viktig utgångspunkt i planerandet av delaktighetslabbet var att involvera flera röster och möjliggöra att det ingick i en längre process där resultatet kan användas vidare internt. Därför förberedde och planerade Förnyelseslabbet labbet i nära samarbete med enheten Social mobilisering. Enhetens medarbetare gjorde sedan mycket av researcharbetet och höll flera intervjuer med deltagare och kollegor i verksamheten. Vi provtryckte på så sätt frågeställningar och lyssnade efter vad som utgjorde de största utmaningarna och vinsterna med delaktighet utifrån olika perspektiv. Utifrån detta designades sedan workshopen mer i detalj.

Vi var på Mötesplats Mariatorget och några av deltagarna kom redan till lunch. Sedan startade vi labbet med en kort introduktion och några enkla inchecksövningar där man ställde sig på led, pratade lite kort med personen bredvid och fick mingla lite med de andra deltagarna. Allt för att snabbt känna att alla hade något unikt att bidra med och få alla att delta enkelt. Därefter lät vi deltagarna sätta sig i blandade grupper och där beskriva situationer och tillfällen då de upplevt att en annan person fått dem att känna sig stärkta. Varje person fick också välja några olika färger av lera som symboliserade egenmaktens dimensioner och skapa en figur som kunde påminna dem om detta i vardagen. Alla fick sin figur innan de lämnade labbet. Därefter arbetade deltagarna vidare i blandade grupper för att beskriva en situation när man inte känt sig delaktig. Hela gruppen fick sedan välja ut en av dessa situationer och skapa en scen av den för att sedan diskutera hur den kunde vändas till att delaktighet hade kunnat möjliggöras. På det sättet kom vi åt några av de förutsättningar som behövs och vad det är som olika personer menar med delaktighet. Labbet avslutades med att vi presenterade insikter och fikade tillsammans.

Platsen
Socialenheten

Huvudrollen
ARINA

Andra involverade
Socialsekreterare (SOS)

En berättelse om icke-delaktighet

Skriv eller/och rita om det som händer i huvudscenen.

Nej tyvärr
Vi kan ej hjälpa. Vi har regler vi inte följer.

HUVUDSCEN

Frågade om hjälp. Kunde ej ta hand om & ge barn trygghet.

- Sa nej utan förklaring.
- Barnen, togs om hand

Hur upplever huvudpersonen och andra situationen? Ta gärna hjälp av emojis.

Skriv 6 ord som beskriver det som hindrar delaktighet i situationen:

REGLER MÅLTIDNING ENGAGERING
BYRÅKRATI MÅLMÅNINGSBRIFF HÄLSA

Platsen
Socialenheten

Huvudrollen
ARINA

Andra involverade
Socialsekreterare (SOS)

En berättelse om delaktighet

Skriv eller/och rita om det som händer i huvudscenen.

Hej. Jag här ser du. Låt oss se vad vi kan göra.

HUVUDSCEN

Hur upplever huvudpersonen och andra situationen? Ta gärna hjälp av emojis.

Skriv 6 ord som beskriver det som möjliggör delaktighet i situationen:

EGENMÅKT MÄNSKLIGHET BEMÖJNANDE
EMPATI REGELFÖLJNING SYNLIGGÖRANDE

Om Förnyelselabbet

Att möjliggöra delaktighet

Sedan 2016 har Förnyelselabbet utvecklat metoder och processer för systemförnyelse. Det i sig kräver många olika perspektiv, förståelse av gemensamma begrepp, utmaningar och riktning framåt. Att lyssna på riktigt, att förstå med fler sinnen och att få gestalta med händerna har varit sätt som vi sett som viktiga att understödja. Förnyelselabbet arbetar med olika gestaltande metoder för att skapa ett underlag för dialog med individerna själva och i grupper i våra workshops. Ofta hanterar vi komplexa samhällsutmaningar och svåra begrepp som deltagarna ofta tror att man tänker lika kring. När dialog sätts igång och gestaltningar görs i form av lera, skisser eller annat material, så kommer olika sätt att uppfatta samma begrepp, utmaningen i stort och riktningen som behövs framåt till ytan och kan adresseras. Med detta som utgångspunkt blir ofta den gemensamma färden framåt därefter mycket enklare och mer effektiv.

En annan viktig del som vi alltid försöker skapa i våra labb är att deltagarna förstår att just deras perspektiv är viktigt för helheten. Vi bygger in deras berättelser i den sammantagna bilden av utmaningen och deras längtan i den framtidsinriktning som föreslås. Allt för att skapa engagemang, tillit och vilja att fortsätta vara delaktig. Detta förhållningsätt är också präglad av vår syn på systemförnyelse som det som händer när nog många människor genom att handla lite annorlunda i en gemensam riktning sakta med säkert ställer om och skapar systemförnyelse.

Insikter

Egenmakt

Stockholms stadsmission har i sin värdegrund beskrivit att alla deltagare ska känna egenmakt i såväl personliga möten som bemötande. Man vill som organisation frigöra och tillvarata individers egenmakt. För att komma åt hur detta kan kännas och möjliggöras bad vi deltagarna i början av labbet att beskriva situationer/personer som stärkt dem i sitt självförtroende. De delade detta med de andra i sin grupp och funderade kring vad det var för viktiga faktorer som bidrog. Här kommer några av dessa:

En person som....

- ... gav mig möjligheten att utföra en uppgift.*
- ... gav mig feedback och utmanade mig.*
- ... undvek antagande om oförmåga hos mig.*
- ... gav mig möjlighet att ta eget ansvar.*

... hade stadigt ögonkontakt.

... var positiv och glad men ändå konkret och realistisk.

... såg förmågor hos mig, bekräftade mig i att jag kan.

... validerade mina behov.

... trodde på mig trots att jag inte hade "meriterna".

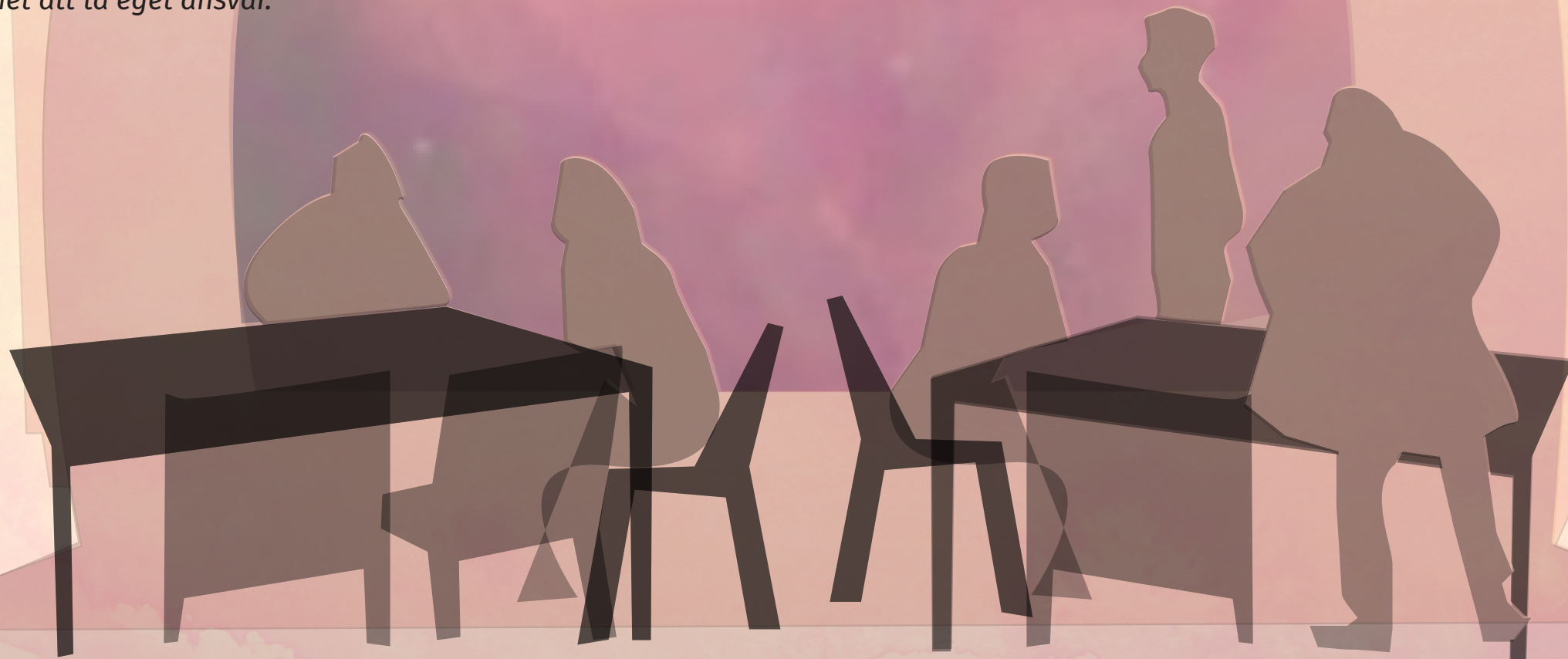
... visade empati.

... gav mig många chanser att misslyckas och såg ändå potentialen.

... satte ord och gav kunskap.

... lyssnade och såg mig.

... hade en öppen dialog med mig.

Insikter

Varför är delaktighet viktigt?

Under labbet fick deltagarna beskriva en scen där en person hamnade i en situation av icke delaktighet och sedan bearbeta den så att förutsättningar gavs för delaktighet. Några av de hindrande och möjliggörande faktorerna som kom fram under den övningen och som deltagarna identifierade för individer, organisation och samhällsnivå att skapa delaktighet ser ni i följande matris.

Den är utformad som en kompassros, där deltagarnas svar om varför delaktighet är viktigt placerats som norr, den riktning vi vill ta oss i. Övriga väderstreck symboliserar i stället vad som kan hindra eller möjliggöra på individ-, organisations- och samhällsnivå.

Möjliggörare och hinder för delaktighet

På individnivå

Faktorer som möjliggör delaktighet

- Kunskap om rättigheter och resurser
- Arbetserfarenhet
- Språkkunskap
- Välkommande
- Positiv, empatisk bemötande
- Socialt nätverk
- Bli sedd och lyssnad på

Faktorer som hindrar delaktighet

- Motgångar man upplever
- Känslor man behöver ha och ta tid för att bearbeta som ilska och rädsla
- Själviskhet
- Exkludering
- Fördomar

På organisationsnivå

Faktorer som möjliggör delaktighet

- Nätverk
- Tolerans
- Främja positiv laganda
- Pedagogiska utbildningar för ledare som främjar en positiv kultur
- Platt struktur
- Att bli inbjuden

Faktorer som hindrar delaktighet

- Regler
- Maktutövning
- Byråkrati
- Brist på engagemang och kontakt
- Medmänsklighetsbrist

På samhällsnivå

Faktorer som möjliggör delaktighet

- Resurser
- Gemenskap
- Kunskap
- Demokratisk struktur
- Acceptans
- Tillit
- Egenmakt
- Medmänsklighet
- Regeltolkning
- Synliggörande

Faktorer som hindrar delaktighet

- Åldersdiskriminering
- Maktobalans
- Tidsramar

Utcheck

Vad tar vi med oss framåt?

Reflektion

Vad har jag för tankar nu i efterhand av det jag var med om?

Vad är jag mer nyfiken att utforska vidare?

Illustration av Nakima A Schreiber

Vill du komma i kontakt?
isabell.hedling@stadsmissionen.se
pia@fornyelselabbet.se

**STOCKHOLMS
STADSMISSION**

förnyelselabbet